

Nro. 45.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Decembernek 4-dik napján 1795.
esztendőben.*

B é c s.

Fels. Urunk mint más hív hadi vezérjeiben, úgy *B. Lauer* Ingenieur és *Urterberger* Artilléria Generál Majorokban is betsüllötte az egész háborúban közönségesen, de *Manheim* ostromlása alatt különösen mutatott hiveségeket, fáradhatatlan munkásságokat, és hadi talentomaikat, és mind ketőt a' *M. Therésia* vitézi Rendjének Commendátorjaiva; *Ebner* fő Strázsamestert, *B. Lauer* Ingenieur és *Pertzel* ártilléria kapitányokat pedig azon vitézi rendnek kis keresztes vitézjeivé tenni méltóztatta. — *Károly* Artilléria Obristlajtinánt kurir fővel ide jövén 11, vagy 12 Fr. zászlót hozott magával, és *Manheim* meg vételéről is bő-

vebb tudósítást küldött általa Gr. *Wurmser* lovas Generális.

Hadi Történetek.

A' *Manheimban* volt, 9680 főből állott Fr. hadi őrizet *Nov. 23-dik* napján le rakván fegyverét, a' Hejdelbergai kapun ki ment, 's egyenesen Hejdelberga felé vette az úttyát. A' város ostromlása alatt sok Frantzia költözött a' más világra, és még több részeseült a' *Pándora* pixiséből ki ugrán. dozott nyavalyás levegő égben. — Gr. *Wurmser* armádiája két helyen izándékozik wagát a' *Clerfayt* armádiájával öszve kaptsolni, és míg vitéz hulzárjaink karjok meg nem fárad, a' Frantziákat tovább is nyakaztatni. *Mélas* Generális felől beszélik, hogy Hünningennél által ment volna a' Rénuson, melly ha úgy vagyon, Conde hertzeg is fogja ötet követni, 's minden részről szorongatni a' Frantia patriotákat. El hiszem, hogy az *Alsátziában*, 's imitt amott fülelő Rojalisták és emigránsok sem fognak vesztegleni, hanem egyaránt emelni a' szekér rúdját. *Pichegrü* armádiájának jobb szárnya *Landau* előtt táborba szállott, hanem a' bal szárnya egészen szélllyel szórátott, és tsak egy kevés része vonhatta magát *Saarloouisba*. A' *Zweybrücki* lakosoknak nagy örömére *Nauendorf* Generális hozzájok bé köszönt, és fel óldozta azon sok inségnek, nyomorúságnak, requisitiónak és contributiónak kötele alól, mellynek keserves terhe alatt tsak nem két egész éztendeig sohajtoztanak, és olly szív szakadva várták magok közzé a' Cs. Kir. seregeket, mint az Ábrahám vak maradéki a' szabadítót. A' *Hunds-rücken* földére éjjel nappal marsiroznak a' Frantziák, és hogy könnyebben hordhassák ártellériájokat, mindenütt jobbítattyák az el romlott útkat. *Düsseldorf*nak birtokából meg sem lehetett őket ki üzni, de haggyán, ott sem fogják az új kepyeret többé meg euni.

Moguntziában egy lajstrom költ Nov. 20-dik napján, mellyben az ott Frantziáktól Oct. 29-dik és következő napjain el vétetett ártillériának, és nyereségnek száma szorossan fel van jegyezve. E' szerént 138 ágyút; 3000 mázsa puskaport; 560 muníziós és bagázsias szekeret; 11000 nagyobb és 8000 apróbb ágyú golyóbist; 1200 ökröt; 1000 tehenet; 5000 juhot; 3000 sertést; 14000 zsák lisztet és búzát; egynéhány ezer zsák riskását és borsót; sok száz hordó bé sózott és füstölt húst, nádmézet, kaffét és csokoládét; az egész tábori apatikát; sok seb orvosláshoz tartozó eszközöket; sok ezer flintát, kardot, pistolyt, és egynéhány ezer hordó bort és pálinkát; a' *Thionvillei Merlin* hintáját, a' mellyben igen fontos irások voltak; egy más szekeret, a' mellyen minden Német Alföldi és Frantzia várak plánumai találtak, egy tábori bibliotékával együtt. Egynéhány ezer szép paripát, és kotsiba való lovakat, számos bál fehér, kék és veres posztót; 12000 pár czizmát és német sarut; egynéhány ezer tisztnek való fehér bőr nadrágot; egynéhány ezer darab felső és alsó köntöst; egy millió forint kész pénzt, sok arany's ezüst, órát edényeket, és drága gyöngyöket, 's köveket, mellyeknek árrát könnyen 2 millióra lehet tenni; felettébb sok tábori réz edényt; 3000 ló szőrrel tömött derekályt, avagy matrát; 2000 süveget; 3000 bál flanelt, sok olaját, szappant, és több efféleket nyertek győzedelmes seregeink.

Nagy Britannia.

Londonból Nov. 6-dikán. Tegnapelőtt nagy gyűllés vólt a' *St. Jamesi* királyi palotában, mellyben az Orániai örökös hertzeg, *del Campo Marchio*, *B. Nagel*, *B. Nolken*, sőt mások is sokan jelen vóltanak. Az udvarlás után conferentzia tartatott, mellyben *Stanhope* bé nyújtotta a' királynak a' *Sheffieldi* lakosok által küldetett 's békes-

ségért esedező leveleiket. Nov. 5-dikén a' *Londoni* Tanács is gyűlést tartott a' fő polgár mesternél, azt sürgetvén, hogy egy adresse nyújtássék bé a' királynak a' békesség helyre állatása végett. Minden klúbok 's több efféle nép gyűlései megtiltatnak. *Pith* minister javaslásából egy commissió állitatott fel a' kenyér és eleség szüksége okainak szoros és hiteles vizsgálása végett. A' *Yorki* hertzeg azt a' parantsolatot adta ki ármádiájánál, hogy a' mennyi katonát lehet adjanak a' regementek, azok közül, a' kik a' gazdaságot értik, hogy ők is segítségekre lehessenek a' parasztoknak a' gabona és búza ki tseplésében. A' flottán szolgáló 110 ezer ember közt 18 ezer hadi nép van, a' többi hajós legényekből áll. Minden hajós legénynek 4 font sterling hólnapi fizetés rendeltetett. —

Parlamentalis dolgok

Nov. 10-dikén egy *Conventions-Billt* olvasztatott fel Lord *Grenville* a' felső Parlamentom gyűlésében, mellynek rövid foglalattya e' vala. A' jelenvaló időben, *úgymond*, a' mellyben sok pártosságra indító irások repdesnek az országban, és a' népnek gyülekezetei, a' mellyek vétkes feltételeiket eddig a' Parlamentom reformatiójának palástja alatt titkolták, igen szükséges ezt a' kemény lépést tennünk. Ebben a' *Billben* egészen meg van határozva a' majestás ellen való bűn, és valaki a' király élete után, annak meg fogatására igyekezik, és akár a' táborban, akár másutt segítségére van azoknak, a' kik hasonló dolgokban törik a' fejeket, abba a' bűnbe esnek. Egyszermind az is hozzá tétetik, hogy valaki gonofságból és kézfakartva, akár belzédje, akár irasa, akár nyomtatott könyve, akár prédikátziói által gyűlölséget kíván a' király személye és a' korona örökösse, a' fő kormányzék és az ország Constitutiója ellen a' népben indítani, halálra büntet-

tessék. Az illetően személyek ellen való panasz vagy a' király világos parantsolattyára, vagy a' titkos Tanátsnak rendelésére adassék által a' királyi Fiscusnak; ki vévén mindazáltal a' Parlamentomnak tagjait, a' kiknek valamiképen ennekelötte, úgy ezután is szabad lészzen szólani. Lord *Lauderdale* fel szollalván nagyon ki költ Lord *Grenville* ellen, tsudálkozván rajta, hogy a' Státus Titoknok egy illy *Billt* akar lábra állítani, melly egyátallyában ellenkezik az Ország Constitutiójával, és a' nemzet szabadságával. Ez a' *Bill*, *úgymond*, halálos sebet ejtene a' Brittusok szabadságán, mivel az által egészen megfosztatnának a' magok állapotjáról való tanátskozásnak, és panaszai ki jelentésének jussaitól; és hogyha ez a' *Bill* bé vétetődik, semmi különbség nem lészzen az előbbi Fr. monarchiának, és Angliának alkotmánya közt. Lord *Grenville* mászorra halasztotta az ezen ki fogásokra adandó válaszáat.

A' következett parlamentális gyűlésben egy esedező levelet mutatott bé Báth városa *Portland* hertzeg által a' felső Parlamentomnak, mellyben azon esedeztek annak lakosai, hogy a' Király Fels. személyének bátorsága végett tétessenek illendő rendelések, ne hogy ismét hasonló zenebona támadjon, mint vólt a' Parlamentom első gyűlésének napján. Ezen várasnak ditséretes példáját más több várasok és közönségek is követték; sőt azt kívánnyák, hogy közönséges háladó isteni tisztelet tartassék a' király felséges személye meghaladására.

A' fent említett *Conventions-Bill* ekkor újokban el olvastatott, és ígérete szerént, meg felelt Lord *Grenville* Státus Titoknok a' *Lauderdale* Lord ki fogásaira. Friss emlékezetünkben lehet, *úgymond*, mind a' mostan uralkodó Felséges királyunk ellen tett attentatumok, mind az, hogy még *Ersébet* királyné, és *II Károly* király uralkodá-

sok alatt is hasonló *Billt* hoztak a' Parlamentumok; már csak azt sürgetem, hogy senki se irott, se nyomtatott munkájában azt mivelni ne mérelyzelle, és már az ez ellen vetők ellen lehet olly végzést hozni, hogy hét esztendeig való számkivetésbe küldessenek, melly annyival szükségesebb a' jelenvaló időben, mivel soha sem jött napfényre annyi sok zenebona indító irás mint most, soha sem terjedt ki annyira a' pártosságnak botrányoztató lelke, mint most.

Bedford hertzeg egyatallyában protestált a' Lord *Grenville* Billje és annak fel tételei ellen, és elegendőknek lenni mondotta az Ország jelenvaló törvényeit a' majestas vétekbe esőknek ki nyilatkoztatásokra és meg büntetésekre, ha szinte újabb törvény által a' nemzetnek szabadsága és sarkalatos jussai meg nem szorítatnának is.

Lord Lauderdale ismét martzongó beszédet mondott a' ministerek ellen, azt állatván felölök, hogy mind tovább tovább mennek a' Constitutió meg sértésében, és a' nemzet szentséges jussainak le rontásában. Nem a' Londoni levelező Társaság, *ügymond*, a' Parlamentom gyűllése első napján történt zenebonának a' valóságos oka, hanem az éhség, a' drágaság indittya a' népet a' maga panaszainak király eleibe való vitelére, és ha békesség nem lészzen, kétségbe esésbe fogja azt a' hadakozásnak további folytatása ejteni.

Gr. Mansfield jóva hagyta a' sokszor említett *Billt*, kiváltképen azért, mivel felettébb láb-
ra kapott a' kórmány székeknek ki gúnyoltatása; mivel még a' felső Parlamentom tagjaival is éreztettek a' pártosságra hajlandó emberek az ótsárlásnak tsipkedő mérgét. Minden mostanában történt szerentsétlenségnek kútfejéül azon szabadságot tette, melly mellett a' Fr. Jakobinismusnak principiumai Angliában is ki terjesztettek. — Inkább

kivánom, *úgymond Gr. Mansfield felettébb való buzgóságában*, hogy Angliára pestis ragadjon, mint a' Jacobinismusnak gonosz mótelye.

Lord Grenville is keményen meg támadta *Lord Lauderdale*t sértegető ki fejezésiért, és azt mondotta, hogy a' melly Országbeli Pair így szól, mint ő, meg érdemli a' törvény eleibe való idéztetést, mivel egy olly *Bill* az, melly által bátorságossá tétetik a' Király személye. — A' *Londoni correspondens* társaságot tette az utolsó zenebonának okáva, mivel nemtsak azt lehet a' gyúlladás okává tenni, a' ki ebbe vagy amabba az épületbe tüzet vét, hanem azt is, a' ki a' tüzes üszköt imide amoda hányá, a' mellyből hasonlóképen nagy tűz támadhat.

Az alsó Parlamentom gyűlésében *Pith* minister is egy *Billt* hozott elő a' zenebonálkodásra tzelző gyűlléseknek meg fojtására, a' melly a' kifejezésekre nézve ugyan különbözött a' felső Parlamentomban *Lord Grenville* által projectált *Billtől*, de a' végre nézve tsak ugyan hasoló vólt avval. Minekutánna, *úgymond*, annyira ment a' gonosz embereknek vakmerősége, hogy mind az uralkodó fejedelmet, mind a' Parlamentomot ki gúnyolni mérészlik, szükség lészzen ezen vétkes szabadságnak határt szabni, ezt pedig leg jobban lehet azoknak a' nép gyűlléseinek meg tiltása 's el törlése által eszközölni, a' mellyek a' pártoskodás lelkének szülő anyjai, és nemtsak a' Fejedelem szentséges személyének bátorságáról kell gondolkozni, hanem azon gonofzság magvát még első fűvében meg fojtani. — A' népnek gyűllései kétfélek; úgymint a' mellyek a' politika dolgoknak esméretével foglalatoskodnak, és a' mellyek ártalmas principiumokat kívánnak másokba venni. Az *elsőbhek* felől magam is azt tartom, hogy káros vólna a' Brittusoknak azt szabadságát, mellynek ereje, mellett a' közönséges dolgokról beszél-

hetnek, és panaszait is elő adhatták, öszve szorítani; de midőn annyira vissza élnek ezen jussaikkal és szabadságokkal, hogy mind az uralkodó Fejedelem, mind a' Parlamentomok félhetnek a' következhető veszedelemtől, egyenlő módon pártját kell fogni a' Parlamentomnak, és a' trónusnak, és a' népnek szabadságát maga határai közé kell szorítani. Én tehát azt javaslánám, hogy az illetén gyűléseket a' polgári előjárók hírek 's engedelmekek nélkül tartani ne lehessen, és hogy minden gyűlésekben jelen legyen egy'skét tiszviselő, a' kik mihelyt a' rossz principiumokat tanítani hallyák, legottan özlassák el a' gyűlést.

Fox úr az oppositionális résznek esméretes Fejedelme most is ki költ *Pith* minister ellen, és azt mondotta, hogy semmi által ki nem nyilatkozathattya jobban ezen *Bill* ellenvaló irtódzását, mint azáltal, hogy ő hasonlót érzett magában a' Parlamentom első gyűlésének alkalmatosságával történt zenebonának hallására. Én sem ellenkezem, *úgymond*, azoknak a' népi gyűléseknek regulatiójával, a' mellyeknek az Ország a' maga jussaival való élhetését közfönheti; hanem úgy kelletik azokat regulázni, hogy az emberiség jussai és a' Britanniai nemzet szabadsága meg ne sértessenek. Hogyha jövődében valamelly buzgó magistratus szemei, és gondviselése alatt fognak az illetén gyűlések tartatni, tehát azt lehet mondani, hogy nem nekünk való a' szabados Constitutzio, és valamint a' múlt században Dániában történt, úgy hazánkba is hozatassék bé a' despotismus. Hová lesz az ellenmondásra való szabadság, hogyha a' tiszviselő minden szempillantásban akadályoztathattya, és el fogatathattya a' beszéllöt? Hát szabad nemzet gyűlésének lehet é azt nevezni? hát nem törli el az illetén kényszerítés a' népnek szabadságait? reménylem, hogy az Orzágnnk minden szegeleteiben fognak olyan emberek találatni, a' kik ezen *Billnek* ellene mondanak.

A' több oppositionális részről valók is hasonló értelemben vóltak, 's egyenlő módon szóljottak *Fox* úrral; sőt *Sheridán* úr azzal vádolta *Pith* ministert, hogy ő tellyességgel le akarja a' Britanniai Constitutiót rontani. A' sok egymással való vetélkedések után voksolásra menvén a' dolog, 214 találtattak, a' kik a' *Billt* bé vették, 's 43 a' kik azt bé nem vették.

A' más nap tartatott gyűllésben ismét elő vétetett ez a' *Bill* a' felső Parlamentomban. *Lord Thurlow* azt sem hagyta helybe, hogy a' Parlamentom ellen szóló személyek számkivetésbe küldetessenek, mivel az ilyen büntetés is ellenkezik a' Britanniai Constitutióval; *Lord Grenville* is megváltoztatta értelmét, és a' birákra hagyta a' büntetés nemének meg határozását.

Frantzia Ország.

Lemaitre az utolsó *Párisi* zenebonának egy fő indítója, November Hólnapnak 11-dikén a' guilotine alatt hólt meg. *Cormatin* Chouáns Generálisnak és tzimborás társainak processusok továbbra hallasztatott, és a' mint sokan beszélnék, a' közönséges békesség után fog ismét elő vétetődni. Ez a' nevezetes Chouáns Generális néhány jegyzéseket írt az ellene indítatott processusnak meg erősítésére, mellyek közt a' következők nevezetesebbek: „Az én öseim, *úgymond*, Sz. Lajos Frantzia király idejétől fogva szolgáltak a' Státusnak; öten közülök a' *Malplakveti* tsa-ta mezején maradtak; az én édes atyám 42 esztendőig, én peddig gyermekségemtől fogva szolgáltunk hazánkknak. Egész Európát meg jártam, tanúltam lakosait ismérni; önnön maga *Vergennes* Fr. híres minister irígylette, hogy a' nagy *Fridrik* nyóltz napig tartóztatott engemet magánál *Sans Souci* palotájában. *Pétersburzban* való mulatásomban értésemre esvén, hogy Fr. truppok

fognak Amérikába küldetni, leg ottan én is hajóra ültem, és kétszer szenvedtem hajó törést *Jónes Pállal*. A' granatérosok, és vadász katonák bataillonnyánál ségédje voltam *Vickmenel* vezérnek, és egy erős redoutát el is vettem az Anglusoktól. Midőn 1789-dik esztendőben Frantziák fegyverkezettek volna fel a' Frantziák ellen, 900 tolvajokat, a' kik 11 várost el égettek, és engemet is meg támadtak, 14 emberemmel együtt széllyel üztem, 's azóltától fogva fegyvert viselek a' mellett, a' kinek egész hívséggel tartozom. — Meg úntam a' Frantzia vér ki ontását nézni, és ki ne is únhatná azt meg, 's ki ne irtódná a' szüntelen való vérontástól, ennél utálatosabb dolog nintsen e' világon. Jól vagyon, meg mutatom, hogy bennünket meg tsaltak, és azért kínáltak meg a' békességgel, hogy minket meg fojthassanak 's a' t. “

A' Fr. törvényeknek meg vizsgálására egy 7 személyből álló Commissiót rendelt ki a' Frantzia Directorium avagy végrehajtó Tanáts, mellynek *Cambaceres, Berlier, Defermout, Genissieux, Pons van Verdün, Pastoret* és *Dümanárt* lettek tagjaivá. — A' Párisban uralkodó uzsorásoknak meg zabolázásokról, és a' kenyér meg bővítéséről szorgalmasan gondolkozik ez a' végrehajtó Tanáts, mellyet ha nem mivelne, egészlen elvesztené a' nemzet előtt való hitelét, és kedvességét. Nov. 10 dikén arról tudósította ez a' Tanáts a' két kisebb Tanátsot, hogy a' *Richery* Admirális divisiója, a' melly számos gazdag Anglus kereskedő hajókat, 's ezeken kívül az úgy nevezett *Censeur* hadakozó hajót is el rablotta, a' hazához való hívségének ki nyilatkoztatására ezen hajót a' republikának ajándékozta. Az öreg és ifjabb Tanáts közönséges meg egyezésből azt végzették, hogy azon divisiónak ezen nemes tette jegyeztesék fel a' respublika nagy könyvében. Továbbá közönségessé tétette a' Directorium, hogy minden

nap 12 órától fogva egy óráig kinek kinek szabad
lészzen hozzá audientiára menni.

A' *Thionvillei Merlin Rivaux* hivatalbéli tár-
sának egy levelét iktattatta bé a' *Courier Universel*
nevű *Párisi* újságba, mellyben ezeket adja a' Pub-
licumnak tudtára; Egyedül a' *Courtot* Generális
divisiója a' rajtuk *Octobernek* 29-dikén történt
szerentsétlenségnek az oka; képzelní sem lehet
ennek az embernek tudatlanságát, alkalmatlansá-
gát, és gondatlanságát; 150—200 embert enged-
vén a' szárazra ki lépni, egész divisiója meg fu-
tamtatott. Itten van *Pichegrü*, és mi jó állapotban
vagyunk (Igen is jóban, de nem a' német földön,
hanem *Lundában*) *Boulard* Generális 20000 em-
berrel marsirozott *Charette* ellen.

Mind a' kenyérnek és egyéb elességnek,
mind a' tüzi fának és gyertyának felettébb való
szüksége tapasztaltatik *Párisban*, és hanemha al-
kalmatos eszközt talál a' kormányfzék azoknak
meg bővítésére, 's meg óltsoítására, bizonyossan
rossz következései lesznek. Egy *Journalista* azt
javasolta a' Publicumnak, hogy jó vólna a' kö-
zönséges palotákat bé fűtetni, 's éjjel meg világo-
sitani, és azokba botsájtani a' szegénységet. —
A' kenyér sütők avval vádoltattak *Párisban*, hogy
a' kormányfzék által adatott lisztel sertéseiket
hizlalták, és valósággal rajta is értek egyet, hogy
hizójának eleibe 4 font kenyeret vetett, ezt az em-
bert mások tanúságára keményen meg is büntette
a' Politzia.

Az öreg és ifjú Tanátsnak tagjai, a' mint
magok felől mutatni kezdettek, nem fognak sé-
rést kapni a' közönséges dolgok folytatásában,
nem is mutatnak ahoz rendkívül való kedvet és
buzgóságot. Közönségesen mondani szokott be-
szédjeikben is nints az az erő, a' halgatók buzgó-
ságának fel ébresztésére, melly vólt a' néhai Con-

ventbélieknek közönségesen mondott beszédjeikben. — — A' Directorium, avagy végre hajtó Tanács tagjai a' múlt hólnapnak utolsó decasában magok hivatalbeli fényes köntöseikben, mellyeket már mi ennekelötte le írtunk a' hogy tudtuk, mivel szemeinkel nem láttuk, meg jelenvén, audienciára bocsátották az ott lévő Európai követeiket, kiket hasonlóképen fényes köntösben vezetett be eleikbe a' külső dolgokra ügyelő minister *Charles*. Ugy hallatik, hogy ennekutánna még a' külső ministereknek sem lészzen szabad a' két Tanács gyűléseiben meg jelenni, és az előforduló dolgokat halgatni — de e' még nem szinte a' leg bizonyosabb hír. Sokkal bizonyosabb, és minden kétség kívül való igazság az, hogy magok a' kormányzések is allig tudnak módot találni a' Párisba uralkodó szükségnek meg könnyebítésére. A' végrehajtó Tanács egy deputatiót küldvén az ifjú Tanátsához, azt adatta tudtára, hogy meg vizsgálta az eleségre ügyelő Commissió a' leg szomorúbb állapotban találtatott, hogy a' magazinumoknak tellyesítésekre meg tétettek ugyan már a' szükséges rendelések; de mivel olly szoros körülállások közzé vagyon a' váras tételve, hogy a' sokaig való halasztás miatt veszedelem következhetne a' népre, jónak itilné a' körülbelől fekvő környékekre a' törvény és a' végrehajtó Tanács nevében, 250 ezer mázsa lisztet vetni contributió gyanánt. Ezt a' javaslatot minden ellenmondás nélkül jóvá hagyván a' vének és ifjak Tanácsa, a' honnyai dolgokra ügyelő ministerre bízott azon contributiónak helyes felosztása.

Továbbá azt végezte az ifjú Tanács a' *Thionvillei Merlin* únszolására, hogy senkinek a' hadi emberek közül ne adattassék ennekutánna szabadság levél, és valaki zászlóját el hagyván vagy idegen tartományba, vagy az ellenséghez általmenénd, az emigránsok ellen hozatott büntetéssel, az az halállal büntetessék meg.

Egy Párisi közönséges levélből im' ezeket olvassuk: „A' két egymás ellen törekedő rész, *úgymond*, melly mind kettő az igaz patriotismus ellen dolgozik, de néhány hetektől fogva meg tsendesedett, ismét emelgeti a' fejét, mind a' kettő vilssa él a' nemzet kegyelmével, 's engedelmes-ségével, és újobban el kezdett fortélyoskodni. — A' Rojalisták azt hirteltetik, hogy a' respublika ármádiaja nagy tsapást szenvedett; hogy meg orvosolhatatlan rendetlenség tsúfzott közibe; hogy semmi szér nem találtatik a' hadi fenyték fel állítására; hogy az Európai fejedelmek *Pisában* gyűlést tartani, 's egészlen el nyomni akarják a' Fr. respublikát; hogy napról napra mindenkor nagyobb lészzen a' szükség; egy szóval hogy végső veszedelemben forog a' nemzet, és nemtsak a' most elők, hanem még az ezután születendők is a' függetlenség és nyomorúságok közt fognak kihalni. — A' Jakobinusok öszve vetett vállakkal igyekeznek a' kórmányszék foglalatosságait, és a' törvények folyását meg akadályoztatni, s' jelenvaló kórmánynak tagjait a' nép előtt gyűlölsé-gessé tenni, avval vádolván őket, hogy magokat az idegenek által meg vesztegettetni egedik. *Úgymondják*, hogy már titkos gyűlléseket is kezdetek tartani, a' mellyekben azon tanátskoznak, miképen állíthassák helyre az 1793-dik esztendő-béli Constitutiót, rövideden le írván, a' függetlenséget.

Ellenben a' valóságos republikánusok sem egy sem más igazgatás formájához tsupa indulatból nem ragaszkodván azt óhajtyák, hogy a' jó rendtartást, és a' közönséges bátorságot fenn tartó törvények alatt tsendesesen élhessenek, reménylik a' jobb és szérentséesebb jövendő időt, reménylik, hogy a' mostani kórmányszék annyi sok jót fog mivelni, a' mennyit a' jelenvaló körülállások közt tölle várnilehet, azért is mivel az ennekutána támadható szakadások mindenkor egy formán

nyomnak a' serpenyőben, nem könnyen vehet hatalmat egyik a' másikon.

Fináantz ministerre *Gandil*, a' végre hajtó Tanács titoknokjává *Lagarde*; a' tengeri dolgokra ügyelő minésterre *Truguet*; a' honnyai dolgokra ügyelő ministerre *Benczech* nevezettek. Az utolsó egy *Langvedócziai* prédikátornak a' fia. A' directoriumnak tagjai nem együtt, hanem külön külön dolgoznak, miden dolgokat fel osztottak egymás közt, és kiki a' hozzá adatott ministerrel folytattya a' néki jutott provinciát.

A' *Párisban* és körülette táborozott hadi seregek a' szomszéd helységekbe küldettek; a' *Thuilleri* kertben lévő tábor is el ozlott, az abban tanyázott hadi nép *Párisban* fog maradni, és a' militáris iskolába, 's több közönséges épületekbe kvártélyba szállítatni. Ezekon kívül 4000 főbül álló linea truppok fognak a' télen *Párisba* maradni.

N A E N I A

super

Eruditissimi Viri *Francisci Hunyady* Trans Tibiscanorum Superintendentis meritissimi luctuoso obitu. 1795.

— — — — *formidabile Regnum*
Mortis. Lucan. L. IV.

* * *

Torpescent venæ! dant tristia thura Camenæ,

Cynthius emotis concutit astra rotis.

Stella iubar claudit, gemitus rotat aura, nec audit

An tremat octonis concita chorda tonis.

Musa oculis turget flammantibus, Hunnus adurget,
 Ut lacrumet miri, funera dura, Viri.

Involvit Cytharam peplo, sic psallit ad aram,
 Non semota pyra, dat metra moesta lyra.

Hunnyadius cecidit! sua quo solennia vidit

Hunnica Gens, vadit, mors vocat atra, cadit!
 Integritas, pietas, virtus omnis fuit ætas,

Clauditur ergo scrobi? lux, cynosura probi.

Oris majestas! fera frangere corda potestas

Eloquii viguit, gemmea suada fuit.

Hunnyadius multis teneris, ita fletur adultis,

Ex oculis imæ sponte fluunt lacrymæ.

Ad tumulum pono cytharam, pia plectra repono

Ad ludos prono cesso meare tono.

Jam requiesce catæ Lux Palladis! omnia late

Quæ Tua, fama seret, Te diuturna feret.

EPITAPHIUM

Siste Viator iter.

Da Tumulo flores, violas, da Veris odores

Istisserta locis congere, thura focis.

Hunnyadium Divæ lacrumant, nectuntur olivæ:

Hæc æterna scrobi marmora semper obi.

Planxit

Fidalcus Ladonius

Poëta Arcas

Szomorú Dall

Fő Tiszteletes Hunnyadi Ferentz Úr Tiszán túl va-
 ló kerületnek érdemes Superintendensse hólt
 tetemi felett. 1795. Szegeden

*A' kegyetlen Párkák ide érkezének,
Nem reménylett sirást Hazánknak szerzének.*

Gyöngyösi

* * *

Mennyetek el tölem, takarodgyatok innen előlem

Víg fejek: óh! siralom ó egek! aggodalom.

Pindusi megyének el enyészte Világa, kezének

Fel vont íjja szakad: nép díze búra fakad.

Hunnyadi fut tölönk, mint füst el megyen előlünk

Két Haza gyöngye valal, ront a' kegyetlen
halál.

Ha tudomány vészzen, föld oszlopa bomlik egészen

Kő fala dül, 's nyomorít, ront, 's fenekére
szorit.

Hunnyadiban romlik Tudóság oszlopa, bomlik

Böv Tudománya java, gyöngy esze, 's nyelv
ve sava.

Oh! Egek hát nintsen, ki mennyből erre tekintsen?

Nyissa el aludt szemeit, sirba szorúlt kezeit!

Bölts musák sírnak, zokogás közt verseket írnak,

Hazánk gyöngye vala, 's böv tudománya fala.

Mennyetek el mostan! kiket illet gyenge borostyán

Hunnyadinak dija? föld kebelébe szíja!

Meg marad a' hired, gyors elme futással el éred

Csillagok ép tüzeit, gyöngy, 's violák mezeit.

Drága lélek! immár pihen, el jön száz, meg
ezer nyár,

Melly fent tartsa neved, 'sírja kegyes tete-
med.